

ΕΝΤΥΠΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΝΟΥ

Η ενσωμάτωση του χώρου πρασίνου στη διδασκαλία, δημιουργεί μαθησιακές εμπειρίες και ευκαιρίες για την επανασύνδεση του ατόμου με τη φύση, την ενίσχυση της βαθύτερης κατανόησης της περιβαλλοντικής αειφορίας και προάγει παράλληλα τη διαθεματική μάθηση. Η αξιοποίηση των χώρων πρασίνου ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης μπορεί να προσφέρει πρακτικές εμπειρίες και γνώσεις στους μαθητές/μαθήτριες να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος ειδικότερα της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη, αλλά και στο πλαίσιο των Αναλυτικών Προγραμμάτων των άλλων μαθημάτων.

Για την Προδημοτική και Δημοτική Εκπαίδευση το συγκεκριμένο πρόγραμμα μπορεί να αποτελέσει το ζήτημα για τον σχεδιασμό της Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΑΠΕΠ) του σχολείου. Για τη Μέση Γενική Εκπαίδευση (ΜΓΕ) και τη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΜΤΕΕΚ) η διαμόρφωση του πράσινου χώρου μπορεί να αποτελέσει πρόγραμμα της σχολικής μονάδας.

Πρακτικές τεχνικές

Ποιες πρακτικές τεχνικές δημιουργίας, συντήρησης, αναβάθμισης και εκμετάλλευσης κήπων θα εφαρμόσετε και πώς θα τις ενσωματώσετε στη διδασκαλία σας;

(πχ. Συνοδευτική φύτευση – διερεύνηση βέλτιστων συνδυασμών συνοδευτικών φυτεύσεων και πρακτική επαλήθευση, Φύτευση ενδημικών φυτών – έρευνα για τα ενδημικά φυτά της περιοχής και του τόπου μας και των πλεονεκτημάτων τους έναντι της φύτευσης άλλων φυτών, Προστασία της άγριας ζωής – δημιουργία ενδιαιτημάτων, φωλιών, ξενοδοχείων εντόμων για την ενίσχυση των πληθυσμών των πουλιών, των πεταλούδων, της μέλισσας, Κομποστοποίηση – χρήση ψηφιακών εφαρμογών για την εκμάθηση των μυστικών της κομποστοποίησης και εφαρμογή compost data sensor app, κ.λπ)

Συνοδευτική φύτευση:

- **Διερεύνηση βέλτιστων συνδυασμών:** Οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να ερευνήσουν ποια φυτά ευδοκίμουν μαζί, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως οι ανάγκες σε νερό, φως και θρεπτικά συστατικά.
- **Πρακτική επαλήθευση:** Μπορούν να φυτέψουν διαφορετικούς συνδυασμούς φυτών σε πειραματικά παρτέρια και να παρατηρήσουν την ανάπτυξή τους, καταγράφοντας τα ευρήματά τους.
- **Εφαρμογή:** Μπορούν να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν παρτέρια με συνοδευτική φύτευση, λαμβάνοντας υπόψη αισθητικά κριτήρια και τις ανάγκες των φυτών.

2. Φύτευση ενδημικών φυτών:

- **Έρευνα:** Οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να ερευνήσουν τα ενδημικά φυτά της περιοχής τους, μαθαίνοντας για τα χαρακτηριστικά τους, την οικολογική τους σημασία και τα οφέλη της φύτευσης τους.
- **Πλεονεκτήματα:** Μπορούν να συγκρίνουν τα πλεονεκτήματα της φύτευσης ενδημικών φυτών με την φύτευση άλλων φυτών, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η προσαρμοστικότητα στο κλίμα, η ανθεκτικότητα στις ασθένειες και η προσέλκυση ωφέλιμων εντόμων.
- **Σχεδιασμός και υλοποίηση:** Μπορούν να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν παρτέρια με ενδημικά φυτά, συμβάλλοντας στην διατήρηση της βιοποικιλότητας και στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

3. Προστασία της άγριας ζωής:

- **Παρατήρηση:** Μπορούν να παρατηρήσουν τα πουλιά, τις πεταλούδες, τις μέλισσες που επισκέπτονται τον κήπο, καταγράφοντας τις παρατηρήσεις τους και μαθαίνοντας για τον ρόλο τους στο οικοσύστημα.
- **Ευαισθητοποίηση:** Μπορούν να δημιουργήσουν φυλλάδια ή παρουσιάσεις για την σημασία της προστασίας της άγριας ζωής και να μοιραστούν τις γνώσεις τους με τους υπόλοιπους μαθητές/μαθήτριες και την τοπική κοινότητα.

4. Κομποστοποίηση:

- **Ψηφιακές εφαρμογές:** Μπορούν να χρησιμοποιήσουν ψηφιακές εφαρμογές για να μάθουν τα μυστικά της κομποστοποίησης, όπως το σωστό μείγμα υλικών, η διαδικασία αποσύνθεσης και η χρήση του compost.
- **Compost data sensor app:** Μπορούν να εφαρμόσουν compost data sensor app για να παρακολουθούν την υγρασία, τη θερμοκρασία και την οξύτητα του compost.

Παιδαγωγικές μέθοδοι

Ποιες παιδαγωγικές μεθόδους θα αξιοποιήσετε και με ποιον τρόπο; (Περιγράψτε τις δραστηριότητες και τον τρόπο με τον οποίο θα τις υλοποιήσετε.)

Η ενσωμάτωση του κήπου στο πλαίσιο της διδασκαλίας προσφέρει πλήθος ευκαιριών για την εφαρμογή βιωματικών και ενεργών παιδαγωγικών μεθόδων, οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν την μάθηση, να καλλιεργήσουν δεξιότητες και να προωθήσουν την περιβαλλοντική συνείδηση. Οι παιδαγωγικές μεθόδους που θα αξιοποιηθούν είναι οι ακόλουθες:

1. Ανακαλυπτική μάθηση:

- **Ερευνητικά ερωτήματα:** Οι μαθητές/μαθήτριες θέτουν ερευνητικά ερωτήματα σχετικά με τον κήπο, όπως "Ποια είδη φυτών υπάρχουν στον κήπο;" ή "Πώς επηρεάζει η θερμοκρασία την ανάπτυξη των φυτών;".
- **Παρατήρηση και καταγραφή:** Συλλέγουν δεδομένα μέσω παρατήρησης, καταγραφής και μέτρησης, χρησιμοποιώντας φύλλα παρατήρησης ή ψηφιακές εφαρμογές.
- **Ανάλυση και ερμηνεία δεδομένων:** Αναλύουν τα δεδομένα που συλλέγουν, καταλήγοντας σε συμπεράσματα και απαντώντας στα ερευνητικά ερωτήματα.

2. Συνεργατική μάθηση:

- **Ομαδικά projects:** Οι μαθητές/μαθήτριες συνεργάζονται σε ομάδες για να ολοκληρώσουν projects, όπως ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός παρτεριού, η κατασκευή ενός ξενοδοχείου εντόμων ή η δημιουργία ενός φυτολογίου.
- **Κοινή λήψη αποφάσεων:** Συζητούν και λαμβάνουν από κοινού αποφάσεις για τον τρόπο υλοποίησης των projects, μοιράζοντας ρόλους και ευθύνες.
- **Αλληλεπίδραση και υποστήριξη:** Συνεργάζονται, αλληλοβοηθούνται και προσφέρουν υποστήριξη στους συμμαθητές/τριές τους, χτίζοντας δεξιότητες επικοινωνίας και ομαδικότητας.

3. Βιωματική μάθηση:

- **Φύτευση και φροντίδα φυτών:** Οι μαθητές/μαθήτριες φυτεύουν σπόρους ή φυτά, τα ποτίζουν, τα λιπαίνουν και τα φροντίζουν, παρακολουθώντας την ανάπτυξή τους.
- **Κομποστοποίηση:** Συλλέγουν οργανικά υλικά, τα κομποστοποιούν και χρησιμοποιούν το compost για να θρέψουν τα φυτά.

- **Κηπουρικές εργασίες:** Αναλαμβάνουν κηπουρικές εργασίες, όπως το κλάδεμα, το ξεβοτάνισμα ή το σκάλισμα του εδάφους.

4. Διαθεματική προσέγγιση:

- **Σύνδεση με το πρόγραμμα σπουδών:** Συνδέουν τις δραστηριότητες στον κήπο με μαθήματα όπως η βιολογία, η χημεία, η φυσική, η τέχνη ή η γλώσσα.
- **Ενσωμάτωση γνώσεων:** Χρησιμοποιούν τις γνώσεις που αποκτούν σε διάφορα μαθήματα για να λύσουν προβλήματα και να λάβουν αποφάσεις σχετικά με τον κήπο.
- **Διεπιστημονική προσέγγιση:** Αναπτύσσουν μια ολιστική ματιά στα θέματα που σχετίζονται με τον κήπο, λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικές οπτικές γωνίες και επιστημονικά πεδία.

5. Μάθηση μέσω υπηρεσίας:

- **Εθελοντική εργασία στον κήπο:** Οι μαθητές/μαθήτριες προσφέρουν εθελοντικά την εργασία τους στον κήπο, φροντίζοντας τα φυτά.

Δραστηριότητες αξιοποίησης χώρου πρασίνου και ευθυγράμμιση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα

Καταγράψτε τις δραστηριότητες που προτίθεστε να υλοποιήσετε σχετικά με την αξιοποίηση του χώρου πρασίνου στη μαθησιακή διαδικασία και τη σύνδεσή τους με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών.

Κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης έχει το δικό της Αναλυτικό Πρόγραμμα (ΑΠ) και η σύνδεση του προγράμματος θα γίνει με βάση το ΑΠ κάθε βαθμίδας (Προδημοτικής, Δημοτικής, Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, Μέσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης).

Η πιο κάτω σύνδεση είναι ενδεικτική.

Ο πράσινος χώρος του σχολείου μας θα αποτελέσει ένα ιδανικό περιβάλλον για την καλλιέργεια της δημιουργικότητας των μαθητών/μαθητριών μας, προσφέροντας πλήθος ευκαιριών για έκφραση, μάθηση και ανάπτυξη. Ακολουθούν δραστηριότητες που θα υλοποιηθούν:

Τέχνη

- Εικαστική παρέμβαση με ζωγραφική ή ψηφιδωτό πάνω στις τσιμεντένιες λεκάνες δέντρων από ομάδα μαθητών/τριών του Κλάδου Καλών Τεχνών και των μελών του ομίλου Τέχνης.
- Παρατήρηση και σχεδίαση εκ του φυσικού στους χώρους πρασίνου με ελεύθερο χέρι από μαθητές/τριες που παρακολουθούν τα μαθήματα κατεύθυνσης «Θέματα Τέχνης» και «Σχέδιο Ελεύθερο – Προοπτικό». Η δραστηριότητα εντάσσεται στο Α.Π. των συγκεκριμένων μαθημάτων.
- Δημιουργία κολάζ με φυσικά υλικά, όπως φύλλα, λουλούδια ή πέτρες.
- Φωτογραφική απεικόνιση του κήπου σε διαφορετικές εποχές.
- Κατασκευή χειροποίητων καρτών ή άλλων αντικειμένων με θέμα τη φύση. (Μονάδα)

Τεχνολογία - Βιολογία

- Arduino / PLC (programmable). Για παρακολούθηση της υγρασίας και έλεγχος της υγρασίας στα φυτά ρυθμίζοντας την ποσότητα ποτίσματος.
- Κατασκευή ενός σπιτιού για έντομα, χρησιμοποιώντας φυσικά υλικά όπως κομμάτια ξύλου, κούτσουρα ή πέτρες.
- Φύτευση λουλουδιών και φυτών που προσελκύουν ωφέλιμα έντομα στον κήπο.
- Παρατήρηση των εντόμων που επισκέπτονται το ξενοδοχείο και καταγραφή των ευρημάτων σε ένα ημερολόγιο.

Χημεία:

- **Μελέτη του pH του εδάφους:** Οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να μετρήσουν το pH του εδάφους σε διαφορετικά σημεία του κήπου και να ερμηνεύσουν τα αποτελέσματα.
- Κομποστοποίηση από υπολείμματα τροφίμων και κλαδιά για να θρέψουν τα φυτά.
- Φύτευση λουλουδιών που προσελκύουν επικονιαστές, όπως μέλισσες και πεταλούδες.
- **Πειράματα κομποστοποίησης:** Μπορούν να πραγματοποιήσουν πειράματα κομποστοποίησης, μελετώντας τους παράγοντες που επηρεάζουν την ταχύτητα αποσύνθεσης των οργανικών υλικών.
- **Μελέτη της χημικής σύστασης του νερού:** Μπορούν να συλλέξουν νερό από τη βροχή ή από το ποτίζομαινόμενο έδαφος και να μετρήσουν τα επίπεδα διαφορετικών χημικών ουσιών.
- **Πειράματα φωτοσύνθεσης:** Μπορούν να πραγματοποιήσουν πειράματα για να μελετήσουν τη φωτοσύνθεση, χρησιμοποιώντας φυτά και χημικές ουσίες.

Φυσική :

Ομάδα καθηγητών/τριών Φυσικής, του σχολείου μας θα ασχοληθεί με το πιο πάνω θέμα ακολουθώντας την παρακάτω διαδικασία.

- Θα παρουσιάσει το θέμα σε μαθητές/τριες ώστε να πετύχει την ενεργό συμμετοχή τους. Με τον τρόπο αυτό θα δημιουργηθούν ομάδες μαθητών/τριών που θα ασχοληθούν με την μελέτη.
- Κάθε ομάδα θα αναλάβει να πάρει συγκεκριμένες μετρήσεις υποβάθρου προτού γίνουν οι προτεινόμενες αλλαγές στον χώρο συγκέντρωσης των μαθητών/τριών. Συγκεκριμένα, θα μετρήσουν σε διάφορες χρονικές στιγμές της ημέρας φυσικά μεγέθη όπως θερμοκρασία, υγρασία και χημικές ενώσεις όπως μονοξείδιο του άνθρακα, διοξείδιο του άνθρακα και άζωτο όπως επίσης και την σκόνη στον αέρα.
- Σε εβδομαδιαία βάση θα επαναλαμβάνονται οι προαναφερόμενες μετρήσεις και θα συγκρίνονται με προηγούμενες μετρήσεις αλλά και με ταυτόχρονες μετρήσεις που θα γίνονται σε άλλες περιοχές του σχολείου όπου δεν θα έχει γίνει αλλαγή. Οι μετρήσεις θα ληφθούν στη διάρκεια του πρώτου τετραμήνου.
- Εφόσον θα φανούν σημαντικές βελτιώσεις στα μετρούμενα μεγέθη (πέραν του στατιστικού σφάλματος) στην υπό μελέτη περιοχή του σχολείου μας, η μελέτη των μαθητών/τριών μας θα παρουσιαστεί στην κοινότητα, σε άλλα σχολεία και αλλού και θα προταθεί η εφαρμογή της εγκατάστασής μας.
- **Μελέτη του καιρού:** Οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να εγκαταστήσουν έναν μετεωρολογικό σταθμό στον κήπο και να καταγράφουν δεδομένα για τη θερμοκρασία, την υγρασία, την ατμοσφαιρική πίεση και την ταχύτητα του ανέμου.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

- Στα πλαίσια του περιβαλλοντικού προγράμματος **SEMEP (South Eastern Mediterranean Environmental Project)** εδώ και δύο χρόνια καταγράφουμε πεταλούδες σε μια προκαθορισμένη διαδρομή 200m (transect), εντός των ορίων του σχολείου μας. Οι πεταλούδες καταγράφονται από μαθητές της ομάδας SEMEP, σε ειδική εφαρμογή στο κινητό - **Butterfly count** και οι καταγραφές περνιούνται/αθροίζονται απ' ευθείας στο **European Butterfly Monitoring Scheme – eBMS**, απ' όπου μπορούμε στη συνέχεια να αντλήσουμε δεδομένα και για τις καταγραφές μας, αλλά και των υπόλοιπων ερευνητικών ομάδων που εδράζονται και σε άλλες περιοχές της Κύπρου, αλλά και σε όλη την Ευρώπη.
- Ο γενικός στόχος της ερευνητικής μας εργασίας είναι η καταγραφή των ειδών πεταλούδων στα διάφορα οικοσυστήματα της Κύπρου.
Στα δύο χρόνια που ασχολούμαστε με την καταγραφή των πεταλούδων στο transect, έχουμε παρατηρήσει ότι αρκετές φορές εντοπίζουμε πεταλούδες αφού έχει ολοκληρωθεί η καταγραφή ή εκτός του transect. Για να έχουμε πληρέστερη εικόνα για το σύνολο των

πεταλούδων που συναντούμε σε όλο το χώρο του σχολείου μας θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε τον δεύτερο τρόπο καταγραφής πεταλούδων, τις 15λέπτες καταγραφές.

Η δημιουργία επιπλέον χώρων με ανθοφόρα φυτά εντός του σχολείου θα ήταν ένα σημαντικό πλεονέκτημα για την προσέλκυση και άλλων πεταλούδων, άρα και την καταγραφή περισσότερων ειδών πεταλούδων.

- Στα πλαίσια των ΝΑΠ (Νέα Αναλυτικά Προγράμματα)
- Οι μαθητές της Α' τάξης διδάσκονται τη δομή του άνθους, την αναπαραγωγή στα φυτά και τον τρόπο κληρονομής χαρακτηριστικών τους.
- Οι μαθητές της Β' τάξης διδάσκονται τη ροή ενέργειας στα οικοσυστήματα, τροφικές σχέσεις των οργανισμών στα οικοσυστήματα, τις διαδικασίες της φωτοσύνθεσης και της κυτταρικής αναπνοής.

Η δημιουργία χώρων με ανθοφόρα φυτά:

- Θα μπορούσε να εξυπηρετήσει μαθήματα στο πεδίο όπου οι μαθητές θα μελετήσουν τη δομή του άνθους, θα αντιληφθούν τη σημασία της επικονίασης και των επικονιαστών στην αναπαραγωγή των φυτών.
- Θα μπορούσε να αποτελέσει σημείο όπου οι μαθητές θα μπορούσαν να ετοιμάσουν δείγματα για μικροσκοπική παρατήρηση των στομάτων στα φύλλα του φυτού, αλλά και της τομής του φύλλου.
- Θα έδινε τη δυνατότητα στους μαθητές να αντιληφθούν τις σχέσεις μεταξύ των οργανισμών ενός οικοσυστήματος και τη σημασία των αυτότροφων οργανισμών ως βάση όλων των οικοσυστημάτων.

Μαθηματικά:

- Υπολογισμός τους κόστους συντήρησης του χώρου πρασίνου αλλά και του κόστους ανανέωσης των εποχιακών φυτών.
- Μέτρηση της ανάπτυξης των φυτών και παρουσίαση των στοιχείων σε γραφική παράσταση.
- Σύγκριση της ανάπτυξης μεταξύ των διαφορετικών φυτών.
- Γραφική παράσταση η οποία θα δείχνει την θερμοκρασία του χώρου στη διάρκεια μίας μέρας. Σύγκριση των ημερών σε διαφορετικές εποχές.
- Ανακάλυψη της χρυσής αναλογίας και του αριθμού φ.
- Παρατήρηση της ακολουθίας Fibonacci στη φυλλοταξία, τη βοτανική δηλαδή διάταξη των φύλλων και των κλώνων στην ανάπτυξη ενός φυτού.

Φιλολογικά:

- Ο χώρος αυτός είναι ιδανικός **για ασκήσεις δημιουργικής γραφής** στο μάθημα της λογοτεχνίας όλων των τάξεων τόσο για ποιητικά όσο και για πεζά κείμενα. Για παράδειγμα στην Α' Λυκείου όταν διδάσκεται το απόσπασμα από το ποίημα «Ελεύτεροι Πολιορκημένοι», όπου περιγράφεται ο ρόλος της φύσης, οι μαθητές/τριες μπορούν γράψουν δικά τους ποιήματα εμπνευσμένοι από αυτόν τον χώρο.
- **Διαλογικές συζητήσεις τύπου ντιμπέιτ ή ελεύθερης συζήτησης** για οποιοδήποτε θέμα στο μάθημα των Νέων Ελληνικών, όπως για παράδειγμα στην ενότητα Οικολογία, όπου έμπρακτα οι μαθητές/τριες μπορούν να συζητήσουν τα οφέλη της φύσης στον άνθρωπο σε διάφορους τομείς όπως για παράδειγμα στον ψυχικό ή πνευματικό.
- Το μάθημα της Φιλοσοφίας μπορεί να διεξάγεται στον χώρο αυτό με δραστηριότητες όπως παρατήρηση για τον ορισμό του ωραίου ή **υπόδυση ρόλων** (π.χ. ένας φιλόσοφος της περιπατητικής σχολής ή ένας προσωκρατικός φιλόσοφος).
- Εκπόνηση μετάφρασης αρχαίου κειμένου με τη χρήση συνεργατικής μεθόδου στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών, ιδιαίτερα σε ενότητες όπου η φύση χρησιμοποιείται είτε για περιγραφή ή ως αναλογία για ηθικά διδάγματα.
- Ο χώρος αυτός μπορεί να είναι η έδρα του ομίλου Φιλαναγνωσίας για αναγνώσεις κειμένων και συζητήσεις και βιβλιοπαρουσιάσεις στο πλαίσιο της λέσχης ανάγνωσης.
- Παιχνίδι ονοματολογίας φυτών και λουλουδιών από λατινικά στα ελληνικά και αντίστροφα στο μάθημα των Λατινικών.

Αγγλικά

Εφαρμογή Γλωσσικών Δεξιοτήτων:

- **Διαλόγοι:** Οι μαθητές/τριες θα κάνουν διαλόγους στα Αγγλικά σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος, την ανακύκλωση, την κλιματική αλλαγή και άλλα περιβαλλοντικά ζητήματα.
- **Παρουσιάσεις:** Θα να ετοιμάσουν παρουσιάσεις στα Αγγλικά για θέματα όπως η βιοποικιλότητα, η αειφορία, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και άλλα περιβαλλοντικά θέματα.
- **Περιβαλλοντικά Συνθήματα:** Μπορούν να δημιουργήσουν περιβαλλοντικά συνθήματα στα Αγγλικά για την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος.

Δημιουργικές Δραστηριότητες:

- **Ποιήματα και Τραγούδια:** Οι μαθητές/τριες μπορούν να γράψουν ποιήματα ή τραγούδια στα Αγγλικά για τη φύση, τα φυτά, τα ζώα και την ομορφιά του περιβάλλοντος.
- **Ιστορίες και Θεατρικά:** Μπορούν να δημιουργήσουν ιστορίες ή θεατρικά στα Αγγλικά με θέμα την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφορία.
- **Περιβαλλοντικές Καμπάνιες:** Μπορούν να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν περιβαλλοντικές καμπάνιες στα Αγγλικά για την ευαισθητοποίηση του σχολείου ή της τοπικής κοινότητας.

Σύνδεση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών:

- **Θεματικές Ενότητες:** Οι δραστηριότητες θα συνδεθούν με θεματικές ενότητες του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών, όπως η προστασία του περιβάλλοντος, η βιώσιμη ανάπτυξη, η κλιματική αλλαγή.
- **Διαπολιτισμική Αγωγή:** Οι δραστηριότητες μπορούν να προωθήσουν την διαπολιτισμική αγωγή και την κατανόηση της σημασίας της προστασίας του περιβάλλοντος σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οικονομικά:

Η ενσωμάτωση του χώρου πρασίνου στη διδασκαλία, δημιουργεί μαθησιακές εμπειρίες και ευκαιρίες για την επανασύνδεση του ατόμου με τη φύση. Ο κλάδος των Οικονομικών θα μπορεί να ενσωματώσει στη διδασκαλία του την κοστολόγηση του όλου έργου, έρευνα αγοράς για το κόστος των φυτών που θα αγορασθούν και τη διαχείριση όλων των χρημάτων που αφορούν το όλο έργο.

Αφού καταγραφούν όλα τα αντικείμενα και υλικά που χρειάζονται, οι μαθητές θα προχωρήσουν σε έρευνα αγοράς έχοντας όλες τις τεχνικές προδιαγραφές που χρειάζονται ζητώντας τουλάχιστον δυο προσφορές για το κάθε αντικείμενο. Θα μάθουν να διαχειρίζονται τιμολόγια αγοράς, σφραγισμένα και υπογραμμένα από τους προμηθευτές, αποδείξεις εξόφλησής τους και γενικά να διαχειρίζονται όλα τα αποδεικτικά έγγραφα που σχετίζονται με μια εμπορική πράξη ώστε να δίδεται πλήρης εικόνα της κάθε συναλλαγής. (B Λυκείου μάθημα Εμπορικών-Marketing).

Φωτογραφία: Ειδική Μονάδα και Φωτογραφικός Όμιλος

- Η φωτογραφία ως μέσο ημερολογιακής καταγραφής και παρατήρησης.
- Ενδοσχολική έκθεση φωτογραφίας με τα διαφορετικά στάδια της διαμόρφωσης του χώρου.
- Επίσκεψη σε φυτώρια της περιοχής για επιλογή, φωτογράφιση και καταγραφή των καταλληλότερων φυτών με γνώμονα τις κλιματικές συνθήκες και το χώρο που θα γίνει η περιβαλλοντική μας παρέμβαση.

- Φωτογραφία πορτρέτου χρησιμοποιώντας το χώρο πρασίνου. Οι μαθητές θα φωτογραφηθούν με τους φίλους τους στον συγκεκριμένο χώρο πρασίνου, κοινοποιώντας το στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με ένα συγκεκριμένο hashtag για προώθηση και ευαισθητοποίηση της δράσης στην κοινότητα.
- Αξιοποίηση του χώρου πρασίνου για εισαγωγή στη MACRO Φωτογραφία. Μέσα από τη λεπτομερή φωτογραφική αποτύπωση των διάφορων φυτών θα υπάρξει διαφορετική ματιά καλύτερη κατανόηση των φυτών και των στοιχείων που των αποτελούν.

Βοηθητικές ερωτήσεις	Σύνδεση με το ΑΠ
Πώς θα αξιοποιηθεί ο χώρος πρασίνου για τη διδασκαλία περιβαλλοντικής διαχείρισης, αιεφόρων πρακτικών και την ανάδειξη της σημασίας της βιοποικιλότητας	Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (κομποστοποίηση, εξοικονόμηση νερού, βιολογικές μέθοδοι κηπουρικής, πρακτικές δραστηριότητες στον κήπο)
Πώς θα αξιοποιηθεί με πρακτικό τρόπο, ο χώρος πρασίνου για τη διδασκαλία επιστημονικών εννοιών, ώστε να καταστεί ζωντανό εργαστήριο;	Φυσικές Επιστήμες - Βιολογία (κύκλος ζωής των φυτών, φωτοσύνθεση, επικοινωνία, κύκλος του νερού, αλληλεξάρτηση των ζωντανών οργανισμών, οικοσυστήματα, κ.λπ)
Πώς θα καλλιεργηθούν μαθηματικές δεξιότητες αξιοποιώντας τον χώρο πρασίνου (μέτρηση της ανάπτυξης των φυτών, υπολογισμός διαστάσεων υποστυλωμάτων για τα φυτά, κ.λπ);	Μαθηματικά (εκτίμηση, γραφική παράσταση, ανάλυση δεδομένων, κ.λπ)
Πώς μπορεί να προωθηθεί η σημασία της υγιεινής διατροφής και γενικότερα της υγείας μας;	Αγωγή Υγείας - Οικιακή Οικονομία (καλλιέργεια φρούτων, λαχανικών, βοτάνων, τοπικά προϊόντα, παραδοσιακή ιατρική και γιαιτροσόφια, κ.λπ)
Πώς θα καλλιεργηθεί η δημιουργικότητα των μαθητών/μαθητριών;	Τέχνη, Σχεδιασμός και Δημιουργικότητα (υπαίθριες καλλιτεχνικές εγκαταστάσεις, έργα τέχνης, χρήση φυσικών υλικών από τον κήπο, ημερολόγιο φύσης, ξενοδοχείο εντόμων, υποστήριξη φυτών, φράκτης, μετεωρολογικός σταθμός κ.λπ)
Πώς επηρεάζει η μορφολογία, το κλίμα και οι καιρικές συνθήκες που επικρατούν σε μια περιοχή την ανάπτυξη των φυτών;	Γεωγραφία (παρατήρηση καιρικών συνθηκών, μέτρηση υγρασίας, θερμοκρασίας κ.λπ.)
Πώς θα καλλιεργηθεί ο σεβασμός και η αγάπη προς το πράσινο και πώς θα αναδειχθεί η σχέση του λαού ιστορικά, κοινωνικά, πολιτιστικά με τα Δάση και εν γένει με τη Μεσογειακή βλάστηση;	Γλώσσα, Λογοτεχνία, Ιστορία (Μελέτη κειμένων, ποιημάτων, ιστορικών πηγών που φανερώνουν τη σχέση του λαού μας με τα Δάση, το πράσινο κ.λπ.).

Ποιες ικανότητες STEAME θα επιδιώξετε να αναπτυχθούν μέσα από την εφαρμογή του προγράμματος;

Η υλοποίηση ενός προγράμματος που αξιοποιεί τον κήπο του σχολείου για διδασκαλία και μάθηση, προσφέρει πλήθος ευκαιριών για την ανάπτυξη δεξιοτήτων STEAME στους μαθητές/μαθήτριες. Ακολουθούν μερικές από τις δεξιότητες που θα καλλιεργηθούν:

- **Παρατήρηση και καταγραφή:** Οι μαθητές/μαθήτριες θα μάθουν να παρατηρούν προσεκτικά τα φυτά, τα ζώα και το περιβάλλον του κήπου, καταγράφοντας τα ευρήματά τους με ακρίβεια.
- **Ανάλυση δεδομένων:** Θα αναπτύξουν ικανότητες ανάλυσης δεδομένων, ερμηνεύοντας τα δεδομένα που συλλέγουν από τις παρατηρήσεις και τα πειράματά τους.
- **Σχηματισμός υποθέσεων και δοκιμή:** Θα μάθουν να θέτουν ερευνητικά ερωτήματα, να διατυπώνουν υποθέσεις και να τις δοκιμάζουν μέσω πειραμάτων και παρατηρήσεων.
- **Επίλυση προβλημάτων:** Θα αναπτύξουν δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, αντιμετωπίζοντας προκλήσεις που σχετίζονται με τη φροντίδα του κήπου, την ανάπτυξη των φυτών και την προστασία του περιβάλλοντος.
- **Χρήση ψηφιακών εργαλείων:** Οι μαθητές/μαθήτριες θα μάθουν να χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία για τη συλλογή δεδομένων, την καταγραφή παρατηρήσεων, την ανάλυση δεδομένων και την οπτικοποίηση των ευρημάτων τους.
- **Εφαρμογές και λογισμικό:** Θα εξοικειωθούν με εφαρμογές και λογισμικό σχετικά με την κηπουρική, τον καιρό, την προστασία του περιβάλλοντος και άλλα επιστημονικά θέματα.
- **Σχεδιασμός και κατασκευή:** Οι μαθητές/μαθήτριες θα μάθουν να σχεδιάζουν και να κατασκευάζουν διάφορες κατασκευές, όπως σπιτάκια για πουλιά, ξενοδοχεία εντόμων.
- **Χρήση εργαλείων και υλικών:** Θα εξοικειωθούν με τη χρήση διαφορετικών εργαλείων και υλικών, όπως ξύλο, μέταλλο, πλαστικό ή φυσικά υλικά.
- **Παρατηρητική σχεδίαση:** Οι μαθητές/μαθήτριες θα μάθουν να παρατηρούν προσεκτικά τα φυτά, τα λουλούδια και τα ζώα του κήπου και να τα αποτυπώνουν με ακρίβεια σε σχέδια ή ζωγραφιές.
- **Φυσική τέχνη:** Μπορούν να δημιουργήσουν έργα τέχνης χρησιμοποιώντας φυσικά υλικά, όπως φύλλα, λουλούδια, πέτρες ή κλαδιά.
- **Γλυπτική:** Θα μάθουν να δημιουργούν γλυπτά από διάφορα υλικά, όπως ξύλο, πέτρα ή πηλό, εμπνεόμενοι από τα στοιχεία του κήπου.

Ενημέρωση/Επιμόρφωση

Πώς θα ενημερωθούν τα άτομα που εργάζονται στη σχολική σας μονάδα (εκπαιδευτικοί, γραμματειακό προσωπικό, βοηθητικό προσωπικό, φροντιστές, φροντίστριες, υπεύθυνα άτομα κυλικείου κ.λπ) σε θέματα που αφορούν τον σχεδιασμό, τη δημιουργία, τη συντήρηση και την εκμετάλλευση χώρων πρασίνου;

Η ενημέρωση και η ενεργή συμμετοχή όλου του προσωπικού της σχολικής μονάδας σε θέματα που αφορούν τον κήπο είναι απαραίτητη για την επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος. Η διαδικασία για την ενημέρωσή τους θα έχει ως ακολούθως:

Ενημερωτικές συναντήσεις:

- Διοργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με το σύνολο του προσωπικού, παρουσιάζοντας τους στόχους, το όραμα και το σχέδιο για τον κήπο.
- Ενημέρωση για τα οφέλη της αξιοποίησης του κήπου στη διδασκαλία και τη μάθηση, καθώς και για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Παρουσίαση των δραστηριοτήτων που θα υλοποιηθούν στον κήπο και του τρόπου με τον οποίο μπορούν να συμβάλλουν όλοι.

(Τα πιο πάνω έχουν ήδη πραγματοποιηθεί) [\(Βλέπε επισυναπτόμενο υλικό 3\)](#)

Εργαστήρια:

- Διοργάνωση βιωματικών εργαστηρίων για εκπαιδευτικούς, με στόχο την εξοικείωση με τεχνικές κηπουρικής, βιώσιμες πρακτικές και τρόπους αξιοποίησης του κήπου στη διδασκαλία.
- Συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες, όπως γεωπόνους ή εκπαιδευτές περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, για την παροχή εξειδικευμένης γνώσης και δεξιοτήτων.

Ενημερωτικό υλικό:

- Δημιουργία φυλλαδίων, newsletters ή παρουσιάσεων με πληροφορίες για τον κήπο, τις δραστηριότητες και τον τρόπο συμμετοχής.

Συνεργασία και επικοινωνία:

- Δημιουργία ομάδας εργασίας με εκπροσώπους από όλα τα τμήματα του σχολείου, για τον συντονισμό των εργασιών και την λήψη αποφάσεων.
- Ενθάρρυνση της ανοιχτής επικοινωνίας και της ανταλλαγής ιδεών, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις και τις ανησυχίες όλων.
- Αναγνώριση και επιβράβευση της ενεργής συμμετοχής και της συμβολής του προσωπικού στην ανάπτυξη και την ευημερία του κήπου.
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των γονέων για τα οφέλη του προγράμματος και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να συνεισφέρουν.

Η ενεργή συμμετοχή και η στήριξη όλου του προσωπικού είναι απαραίτητη για τη δημιουργία ενός όμορφου, λειτουργικού και βιώσιμου κήπου, ο οποίος θα ωφελήσει ολόκληρη τη σχολική κοινότητα.

Συμμετοχή και Δράση

Πώς θα διασφαλισθεί η συμμετοχικότητα και η συνεργασία για την υλοποίηση του προγράμματος (μαθητές, μαθήτριες, εκπαιδευτικοί, γονείς, γραμματειακό προσωπικό, βοηθητικό προσωπικό, υπάλληλοι κυλικείου, φροντιστές/φροντίστριες, γονείς, Σύνδεσμος Γονέων κ.λπ.) στη δημιουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση του χώρου πρασίνου; (Περιγράψτε τις δραστηριότητές εμπλοκής και συμμετοχής)

Συμμετοχή μαθητών/τριών:

- **Δημιουργία ομάδων κηπουρικής:** Οι μαθητές/μαθήτριες θα ομαδοποιηθούν με βάση το ενδιαφέρον τους για διαφορετικά φυτά, δραστηριότητες ή θεματικές (π.χ. ομάδα λουλουδιών, ομάδα κομποστοποίησης).
- **Ανάληψη ευθυνών:** Κάθε τμήμα θα αναλάβει συγκεκριμένες ευθύνες στον κήπο, όπως το πότισμα, το ξεβοτάνισμα, τη φροντίδα ενός συγκεκριμένου φυτού ή την οργάνωση εργαλείων.
- **Σχεδιασμός και υλοποίηση projects:** Οι μαθητές/μαθήτριες θα συμμετάσχουν σε projects που σχετίζονται με τον κήπο, όπως η κατασκευή ενός ξενοδοχείου εντόμων ή η οργάνωση μίας γιορτής στον κήπο.
- **Αξιολόγηση και ανατροφοδότηση:** Οι μαθητές/τριες θα ενθαρρύνονται να εκφράζουν τις ιδέες τους, να αξιολογούν την πορεία του προγράμματος και να προτείνουν βελτιώσεις.

Συνεργασία εκπαιδευτικών:

- **Ενσωμάτωση του κήπου στο πρόγραμμα σπουδών:** Οι εκπαιδευτικοί θα αξιοποιήσουν τον κήπο για να διδάξουν διάφορα μαθήματα, όπως βιολογία, χημεία, φυσική, μαθηματικά, τέχνες και γλώσσα.

- **Συνεργατικά projects:** Εκπαιδευτικοί από διαφορετικά τμήματα θα συνεργαστούν για την υλοποίηση projects που συνδυάζουν διαφορετικά μαθήματα και δεξιότητες.
- **Επιμορφωτικές δραστηριότητες:** Διοργάνωση εργαστηρίων και επιμορφωτικών συναντήσεων για εκπαιδευτικούς σχετικά με την κηπουρική, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αξιοποίηση του κήπου στη διδασκαλία.

Ενσωμάτωση στην κουλτούρα του σχολείου:

- Ενσωμάτωση του κήπου σε εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες, πέρα από το ωράριο των μαθημάτων.
- **Εθελοντική εργασία:** Ενθάρρυνση των γονέων να προσφέρουν εθελοντικά τον χρόνο τους για εργασίες στον κήπο, όπως φύτευση, πότισμα, καθαρισμό ή οργάνωση εκδηλώσεων.
- **Συνεργασία με τον Σύνδεσμο Γονέων:** Ο Σύνδεσμος Γονέων μπορεί να παίξει ενεργό ρόλο στην υποστήριξη του προγράμματος, συμμετέχοντας σε δραστηριότητες στον κήπο.
- **Εκδηλώσεις και γιορτές:** Διοργάνωση εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων στον κήπο, ανοιχτών σε όλη την σχολική κοινότητα για να ενισχυθεί η σύνδεση της σχολικής κοινότητας με το περιβάλλον.

Δεξιότητες ζωής

Καθορίστε τις δεξιότητες καλλιέργειας και συντήρησης χώρων πρασίνου που αναμένετε να κατακτήσουν οι μαθητές/μαθήτριες, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους θα κατακτηθούν οι δεξιότητες αυτές (φύτευση, πότισμα, ξεχόρτισμα, συγκομιδή, διάθεση και επεξεργασία τελικού προϊόντος, ομάδες εργασίας, υπευθυνότητες, ημέρες εργασίας με την κοινότητα κ.λπ.)

Μέσα από την ενεργή συμμετοχή τους στο πρόγραμμα αξιοποίησης του σχολικού κήπου, οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να κατακτήσουν ένα εύρος δεξιοτήτων καλλιέργειας και συντήρησης χώρων πρασίνου. Ακολουθούν μερικές από τις βασικές δεξιότητες:

Βασικές δεξιότητες κηπουρικής:

- **Φύτευση:** Οι μαθητές/μαθήτριες θα μάθουν να φυτεύουν διάφορα είδη φυτών, λαχανικών και λουλουδιών, εξοικειώνοντας με τις κατάλληλες τεχνικές φύτευσης για κάθε είδος.
- **Πότισμα:** Θα μάθουν πώς να ποτίζουν σωστά τα φυτά, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες τους σε νερό, τις κλιματολογικές συνθήκες και τον τύπο του εδάφους.
- **Καλλιέργεια:** Θα εξοικειωθούν με τις βασικές αρχές της καλλιέργειας, όπως η λίπανση, η αντιμετώπιση ζιζανίων και ασθενειών, και η φροντίδα των φυτών σε όλα τα στάδια ανάπτυξής τους.
- **Κομποστοποίηση:** Θα μάθουν για τη διαδικασία της κομποστοποίησης και πώς να δημιουργούν και να διαχειρίζονται σωστά compostheaps.

Επιπρόσθετες δεξιότητες:

- **Προστασία του περιβάλλοντος:** Θα ευαισθητοποιηθούν για την προστασία του περιβάλλοντος και θα μάθουν πώς να υιοθετούν βιώσιμες πρακτικές κηπουρικής.
- **Ομαδική εργασία και συνεργασία:** Θα μάθουν να συνεργάζονται αποτελεσματικά σε ομάδες, αναλαμβάνοντας ευθύνες και συντονίζοντας τις δράσεις τους.
- **Επίλυση προβλημάτων:** Θα αναπτύξουν δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, αντιμετωπίζοντας προκλήσεις που σχετίζονται με την καλλιέργεια και τη συντήρηση του κήπου.

- **Κριτική σκέψη και λήψη αποφάσεων:** Θα μάθουν να σκέφτονται κριτικά, να αξιολογούν δεδομένα και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις για την φροντίδα του κήπου.
- **Επικοινωνία και παρουσίαση:** Θα αναπτύξουν δεξιότητες αποτελεσματικής επικοινωνίας, παρουσιάζοντας τα ευρήματα και τις εμπειρίες τους από το πρόγραμμα.

Τρόποι απόκτησης δεξιοτήτων:

- **Βιωματική μάθηση:** Η ενεργή συμμετοχή των μαθητών/τριών σε όλες τις φάσεις της καλλιέργειας και της φροντίδας του κήπου αποτελεί βασικό παράγοντα για την απόκτηση δεξιοτήτων.
- **Ομαδικές εργασίες:** Η ομαδική εργασία σε διάφορα projects σχετικά με τον κήπο ενθαρρύνει την συνεργασία, την ανάληψη ευθυνών και την αλληλοβοήθεια.
- **Καθοδήγηση από εκπαιδευτικούς:** Η καθοδήγηση και η υποστήριξη από εκπαιδευμένους εκπαιδευτικούς είναι απαραίτητη

Τοπική κοινότητα και ευρύτερη κοινωνία: Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι κατεξοχήν πρόγραμμα διαγενεακής επικοινωνίας, συνεργασίας και αλληλεπίδρασης. Αναφερθείτε συγκεκριμένα στα πιο κάτω ερωτήματα πώς θα το επιτύχετε.

1. Πώς θα αξιοποιηθεί η ιστορία και ο πολιτισμός της σχολικής και τοπικής κοινότητας στη διαμόρφωση του χώρου πρασίνου; (κληρονομικοί σπόροι, πολιτιστική σημασία ορισμένων φυτών, παραδοσιακές καλλιεργητικές πρακτικές)

Αξιοποίηση ιστορίας και πολιτισμού στη διαμόρφωση του χώρου πρασίνου

Η ενσωμάτωση της ιστορίας και του πολιτισμού της σχολικής και τοπικής κοινότητας στη διαμόρφωση του χώρου πρασίνου μπορεί να προσδώσει μοναδικότητα, αυθεντικότητα και εκπαιδευτική αξία στο πρόγραμμα. Ακολουθούν μερικές ιδέες:

Κληρονομικοί σπόροι:

- **Εντοπισμός και συλλογή κληρονομικών σπόρων:** Θα συνεργαστούμε με μέλη της τοπικής κοινότητας για να εντοπίσουμε και να συλλέξουμε σπόρους από παραδοσιακές ποικιλίες λουλουδιών που καλλιεργούνταν στην περιοχή για χρόνια.
- **Φύτευση και καλλιέργεια κληρονομικών ποικιλιών:** Θα φυτέψουμε τους κληρονομικούς σπόρους στον κήπο και θα τους καλλιεργήσουμε με παραδοσιακές μεθόδους.
- **Δημιουργία σποροθήκης:** Θα συλλέξουμε σπόρους από τις καλλιέργειες κληρονομικών ποικιλιών και θα δημιουργήσουμε μια σποροθήκη για να διατηρήσουμε και να μεταδώσουμε τις ποικιλίες αυτές στις επόμενες γενιές.
- **Εκπαιδευτικές δραστηριότητες:** Θα διοργανώσουμε εκπαιδευτικές δραστηριότητες για τους μαθητές/τριες σχετικά με την ιστορία και τη σημασία των κληρονομικών σπόρων, καθώς και για την καλλιέργειά τους.

Πολιτιστική σημασία φυτών:

- **Έρευνα και καταγραφή φυτών με πολιτιστική σημασία:** Θα ερευνήσουμε και θα καταγράψουμε φυτά που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την τοπική παράδοση, θρησκεία ή μυθολογία.
- **Φύτευση φυτών με πολιτιστική σημασία στον κήπο:** Θα φυτέψουμε στον κήπο τα φυτά που έχουν εντοπιστεί και θα εξηγήσουμε στους μαθητές/τριες την πολιτιστική τους σημασία.
- **Δημιουργία φυτολογίου με τα φυτά του κήπου:** Θα δημιουργήσουμε ένα φυτολόγιο με τα φυτά που φυτεύτηκαν στον κήπο, περιλαμβάνοντας φωτογραφίες, περιγραφές και πληροφορίες για την πολιτιστική τους σημασία.

- **Εκπαιδευτικές δραστηριότητες:** Θα διοργανώσουμε εκπαιδευτικές δραστηριότητες για τους μαθητές/τριες σχετικά με τη συμβολική και πολιτιστική σημασία των φυτών.

Παραδοσιακές καλλιεργητικές πρακτικές:

- **Συλλογή και καταγραφή παραδοσιακών καλλιεργητικών πρακτικών:** Θα συνεργαστούμε με γεωπόνους, αγρότες ή μέλη της τοπικής κοινότητας για να συλλέξουμε και να καταγράψουμε παραδοσιακές καλλιεργητικές πρακτικές που χρησιμοποιούνταν στην περιοχή.
 - **Εφαρμογή παραδοσιακών καλλιεργητικών πρακτικών στον κήπο:** Θα εφαρμόσουμε στον κήπο, αν είναι δυνατό, ορισμένες από τις παραδοσιακές καλλιεργητικές πρακτικές που καταγράψαμε, εξηγώντας στους μαθητές/τριες τα οφέλη και την ιστορία τους.
 - **Εκπαιδευτικές δραστηριότητες:** Θα διοργανώσουμε εκπαιδευτικές δραστηριότητες για τους μαθητές/τριες σχετικά με τις παραδοσιακές καλλιεργητικές πρακτικές και τη σύνδεσή τους με την ιστορία και τον πολιτισμό της περιοχής.
2. Πώς θα εμπλέξετε την κοινότητα στη μαθησιακή διαδικασία (κηπουροί, αγρότες, τοπιοτέχνες, τοπικές αγορές, ειδικοί/ειδικές σε θέματα περιβάλλοντος, διαγενεακή γνώση, εκπαιδευτικές επισκέψεις, κ.λπ), ώστε να εμπλουτίσετε τις γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες των μαθητών/μαθητριών στη δημιουργία, καλλιέργεια και συντήρηση κήπου;

Συνεργασία με ειδικούς:

- **Κηπουροί, αγρότες και τοπιοτέχνες:** Θα συνεργαστούμε με επαγγελματίες του κλάδου για να προσφέρουν στους μαθητές/τριες εργαστήρια, παρουσιάσεις ή mentoring σε θέματα κηπουρικής, καλλιέργειας, σχεδιασμού και συντήρησης κήπων.
- **Ειδικοί/ειδικές σε θέματα περιβάλλοντος:** Θα εντάξουμε στο πρόγραμμα ομιλίες ή εργαστήρια από περιβαλλοντολόγους, ακτιβιστές ή επιστήμονες, οι οποίοι μπορούν να μοιραστούν την εμπειρία και τις γνώσεις τους για την προστασία του περιβάλλοντος, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αειφορία.

Αξιοποίηση διαγενεακής γνώσης:

- **Δημιουργία προφορικής ιστορίας:** Θα ενθαρρύνουμε τους μαθητές/τριες να συλλέξουν προφορικές ιστορίες από μέλη της οικογένειας ή της τοπικής κοινότητας σχετικά με την ιστορία της κηπουρικής στην περιοχή, τις παραδοσιακές καλλιέργειες ή τις πεποιθήσεις για το περιβάλλον.

Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας:

- **Συνεργασία με τοπικές αγορές:** Θα συνεργαστούμε με αγορές της περιοχής για να προμηθευόμαστε σπόρους, φυτά, εργαλεία ή άλλα υλικά για τον κήπο.

Εκπαιδευτικές επισκέψεις:

- **Συνεργασία με πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα:** Θα συνεργαστούμε με πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα που δραστηριοποιούνται στον τομέα της κηπουρικής, της γεωπονίας ή της περιβαλλοντικής επιστήμης για να οργανώσουμε επισκέψεις ή εργαστήρια για τους μαθητές/τριες.

Εθελοντισμός και κοινωνική προσφορά:

- **Συνεργασία με περιβαλλοντικές οργανώσεις:** Θα συνεργαστούμε με περιβαλλοντικές οργανώσεις για να υλοποιήσουμε projects εθελοντισμού στον κήπο ή στην τοπική

κοινότητα, προσφέροντας στους μαθητές/τριες την ευκαιρία να εφαρμόσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους στην πράξη.

3. Ποια οφέλη αναμένετε να αποκομίσει η τοπική κοινότητα και η ευρύτερη κοινωνία από τις δραστηριότητες που προτίθεστε να οργανώσετε (διάχυση της γνώσης για οργανική γεωργία, καμπάνιες ενημέρωσης, διασύνδεση με τη βιομηχανία, επιχειρηματικότητα, επανασύνδεση ανθρώπου-φύσης, κ.λπ);

Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση:

- **Διάχυση γνώσης για βιώσιμες πρακτικές:** Το πρόγραμμα μπορεί να λειτουργήσει ως κέντρο εκπαίδευσης για την τοπική κοινότητα, προσφέροντας εργαστήρια, και εκδηλώσεις σχετικά με την κηπουρική, την κομποστοποίηση και άλλες βιώσιμες πρακτικές.
- **Ενημέρωση για περιβαλλοντικά ζητήματα:** Μέσα από καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, το πρόγραμμα μπορεί να αγγίξει ένα ευρύ κοινό, προωθώντας την κατανόηση περιβαλλοντικών ζητημάτων, την υιοθέτηση οικολογικών πρακτικών και την προστασία του περιβάλλοντος.

Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας:

- **Υποστήριξη τοπικών επιχειρήσεων:** Η συνεργασία με τοπικές επιχειρήσεις για την προμήθεια υλικών, εργαλείων ή υπηρεσιών μπορεί να ενισχύσει την τοπική οικονομία και να χτίσει ισχυρές σχέσεις με την κοινότητα.

Κοινωνική συνοχή και ευημερία:

- **Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής:** Ο κήπος μπορεί να λειτουργήσει ως χώρος συνάντησης, κοινωνικοποίησης και συνεργασίας για μέλη της τοπικής κοινότητας, ενισχύοντας τους κοινωνικούς δεσμούς και την αίσθηση του ανήκειν.
- **Εκπαιδευτικές ευκαιρίες για ευάλωτες ομάδες:** Το πρόγραμμα μπορεί να προσφέρει εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές ευκαιρίες για άτομα με ειδικές ανάγκες, ή άλλες ευάλωτες ομάδες, ενισχύοντας την κοινωνική ένταξη και την ευημερία τους.
- **Πρωώθηση της περιβαλλοντικής συνείδησης:** Ο κήπος μπορεί να λειτουργήσει ως υπαίθρια αίθουσα διδασκαλίας, φέρνοντας τους μαθητές/τριες και την τοπική κοινότητα σε άμεση επαφή με τη φύση, καλλιεργώντας τον σεβασμό προς το περιβάλλον και την αίσθηση ευθύνης για την προστασία του.

Συνεργασίες και συνέργειες

Προσδιορίστε τις συνεργασίες που προτίθεστε να αναπτύξετε με φορείς και οργανισμούς για τη δημιουργία, τη συντήρηση και την προστασία του χώρου πρασίνου (πχ οργάνωση εθελοντικών προγραμμάτων καθαρισμού και συντήρησης, συνεργασία με επαγγελματίες, επιστήμονες, γονείς κ.λπ., για ενημέρωση για τα είδη φυτών, τη διαδικασία φύτευσης, κηποπροστασίας, καλλιέργειας κ.λπ.)

Η ανάπτυξη συνεργασιών με φορείς και οργανισμούς αποτελεί βασικό παράγοντα για την επιτυχή δημιουργία, συντήρηση και προστασία του σχολικού μας χώρου πρασίνου.

Εθελοντικές Ομάδες και Κοινωνικοί Οργανισμοί:

- **Συνεργασία με τοπικές εθελοντικές ομάδες:** Θα συνεργαστούμε με περιβαλλοντικές οργανώσεις ή οργανισμούς νεολαίας για οργάνωση εθελοντικών προγραμμάτων καθαρισμού, φύτευσης, συντήρησης και καλλωπισμού του κήπου.

Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα:

- **Συνεργασία με πανεπιστήμια ή ΤΕΙ:** Θα συνεργαστούμε με πανεπιστήμια της περιοχής για να λάβουμε εξειδικευμένη γνώση και υποστήριξη από γεωπόνους, βιολόγους, περιβαλλοντολόγους ή άλλους επιστήμονες.

Τοπικές Επιχειρήσεις και Επαγγελματίες:

- **Συνεργασία με φυτώρια και γεωπονικά καταστήματα:** Θα συνεργαστούμε με τοπικά φυτώρια και γεωπονικά καταστήματα για την προμήθεια φυτών, σπόρων, εργαλείων και υλικών για τον κήπο, λαμβάνοντας συμβουλές για την επιλογή κατάλληλων ειδών και πρακτικές φύτευσης.
- **Συνεργασία με τοπικούς τεχνίτες:** Θα συνεργαστούμε με τοπικούς τεχνίτες για την κατασκευή συστημάτων άρδευσης ή άλλων υποδομών στον κήπο.

Γονείς και Κηδεμόνες:

- **Συνεργασία με γονείς και κηδεμόνες:** Θα ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή γονέων και κηδεμόνων σε εθελοντικές δράσεις, εργαστήρια κηπουρικής, οργάνωση εκδηλώσεων ή άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται με τον κήπο. Ήδη συνεργαζόμαστε με γονείς που είναι τοπιοτέχνες, γεωπόνοι και αρχιτέκτονες.